

Nr 120.

Av herr **Hage**, angående kontroll över användningen och redovisningen av vissa böter och vitesandelar.

I ordningsstadgan för rikets städer finnes under § 28 en bestämmelse, i vilken stadgas bl. a., att av böter och viten, vilka med anledning av denna stadgas bestämmelser ådömas, skola tre fjärdedelar ställas till polismyndighetens förfogande för att kunna användas till uppmuntran av nitisk verksamhet i polismyndighetens tjänst. Återstoden tillfaller stadens kassa, skolande dock, där andelar av sådana böter och viten på grund av särskilda Kungl. Maj:ts beslut tillfalla vissa stiftelser eller inrättningar, vad härom är föreskrivet lända till efterrättelse, till dess annorlunda kan vara förordnat.

Vid ett första betraktande av denna bestämmelse observerar man genast, att stadgandet är sådant, att de inkomster, som det här är frågan om, utan vidare ryckas undan från resp. stads ekonomiska förvaltning och kontroll. Medlen skola enligt ordningsstadgans bestämmelser »ställas till polismyndighetens förfogande». Vad innebär nu detta? Jo, givetvis, att kommunen med avseende på större delen av dessa belopp berövas möjligheten att genom den kommunala revisionen granska och kontrollera sättet för medlens användande ävensom, huruvida beloppen redovisas med riktiga summor m. m.

Motionären har ingen anledning förmoda, att inom landets stadskommuner några oegentligheter i *sistnämnda* hänseende förekommit. Men trots detta, måste det sägas ut, att hela denna anordning att överlämna medel, som i en del samhällen kunna uppgå till betydande belopp, till en myndighet under sådana former, att inga stadganden finnas om offentlig kontroll, måste strida mot de grundsatser, varpå vårt kommunala redovisningsväsen grundar sig.

Det torde visserligen förhålla sig på det sättet, att i en del stadskommuner vissa åtgärder vidtagits av magistrat eller annan myndighet för åstadkommande av kontroll över användning av de medel av nämnda slag, som ställas till polismyndigheternas förfogande. Men denna kontroll blir ju mera en frivillig sak och blir knappast av offentlig karaktär. Innebörden av den nu gällande lagstiftningen blir även sådan, att man skapar åt magistrat och polismyndighet en penningtillgång, som får användas efter vederbörandes godtycke och utan att vederbörande medelsförvaltare har skyldighet att underkasta sig offentlig kontroll rörande medlens användning. Det ligger nära till hands

att påstå, att man på detta sätt skapar någonting inom stadskommunernas förvaltningsområde, som nästan kan benämnas med uttrycket »hemliga fonder». Slutligen kan det även sägas, att hela systemet att ha till förfogande medel, som kunna användas till premier åt polispersonal, kan, om det får utnyttjas *utan kontroll*, resultera i kryperier från underordnades sida, gunstlingsystem m. m.

Men det har även påståtts, att nu nämnda medel i något fall använts på ett sätt, som knappast kan inbegripas under bestämmelsen »uppmuntran av nitisk verksamhet i polismyndighetens tjänst». Skulle detta påstående vid en närmare undersökning visa sig vara riktigt, kan det även ifrågasättas, om ej en ändring av författningens lagtext bör åstadkommas, så att bestämmelserna utformas på sådant sätt, att medlens användning icke kan ske till ändamål, som de ej äro avsedda till.

Från dessa utgångspunkter kommer jag alltså fram till den uppfattningen, att en allmän utredning bör åstadkommas i hela denna fråga, som på grund av en del inträffade händelser tilldragit sig en viss uppmärksamhet i landet.

Det hemställes alltså,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en utredning, om och i vad mån det förekommer eller eljest bör åvägabringas — eventuellt genom ändringar i § 28 i kungl. ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 eller på annat sätt — effektiv kontroll över användningen och redovisningen av de böter och vitesandelar, som enligt nämnda ordningsstadga eller annan författning skall ställas till polismyndighetens förfogande.

Stockholm den 19 januari 1927.

Ernst Hage.